

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy na rokovanie HSR SR dňa 26.9.2022

Návrh zákona o preverovaní zahraničných investícií a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „návrh zákona“)

1. Postoj APZD k návrhu zákona

Vzhľadom na zapracovanie podstatnej časti pripomienok sociálnych partnerov na opakovanom rozporovom konaní, APZD súhlasí s predloženým návrhom zákona a odporúča ho na ďalšie legislatívne konanie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

- Dňa 23.5.2022 bol návrh zákona predmetom rokovania na Hospodárskej a sociálnej rade SR, kde APZD vyslovila zásadný nesúhlas s predloženým materiálom a žiadala jeho stiahnutie z legislatívneho procesu, a to najmä z dôvodu:
  1. **Obavy negatívnych dôsledkov v podobe možnej straty záujmu zahraničných podnikateľských subjektov o investovanie na Slovensku.**
  2. **Absencie kompenzačných mechanizmov v prípade zákazu zahraničnej investície** - v návrhu zákona nie sú zavedené opatrenia na kompenzáciu a riešenie situácie pre slovenský cieľový subjekt v prípade zákazu zahraničnej investície. Ak ministerstvo vydá rozhodnutie o zákaze zahraničnej investície, mala by štátu vzniknúť napr. povinnosť (za predpokladu záujmu dotknutého podniku) prevziať na seba záväzok uskutočniť predmetnú investíciu.
  3. **Zásadného nesúhlasu s vymedzením pojmu kritická zahraničná investícia**, ktorá bola koncipovaná neprimerane vágne a široko a vytvárala priestor na to, aby bola investícia zahraničného investora posúdená ako kritická takmer za každých okolností.
  4. **Možnosti spätného preverenia zahraničnej investície z úradnej moci ministerstva do 3 rokov od uskutočnenia zahraničnej investície.** Následkom preverenia mohlo byť preto aj po 3 rokoch rozhodnutie o zákaze investície a ustanovenie povinnosti zahraničného investora zvrátiť uskutočnenú investíciu, obmedziť alebo zakázať výkon nadobudnutých práv a iné.
  5. **Neprimerane vysokých sankcií za správne delikty, resp. priestupky zahraničných investorov a cieľových subjektov:** Ak by napr. zahraničný investor uskutočnil

kritickú zahraničnú investíciu v rozpore so zákonom, hrozila by mu podľa vtedajšieho návrhu pokuta do výšky zahraničnej investície alebo 2 % celkového čistého obratu na úrovni skupiny (najviac 5 mil. eur- ak by nebolo možné určiť)

- Vzhľadom na spoločnú požiadavku zástupcov zamestnávateľov, **Ministerstvo hospodárstva SR pozastavilo predmetný legislatívny proces a dňa 4.8.2022 uskutočnilo nové rozporové konanie na úrovni ministra hospodárstva SR.**
- Na základe prijatých záverov zo stretnutia 4.8.2022 bola **v návrhu zapracovaná väčšina bodov**, na ktorých sa ministerstvo hospodárstva SR a sociálni partneri dohodli:
  1. **Bola upravená a zúžená definícia kritickej zahraničnej investície** podľa požiadaviek sociálnych partnerov: „Kritickou zahraničnou investíciou je zahraničná investícia, v súvislosti s ktorou vzhľadom na význam cieľovej osoby alebo jej činnosti z pohľadu udržania základných funkcií štátu existuje zvýšené riziko negatívneho vplyvu **na bezpečnosť alebo verejný poriadok Slovenskej republiky.**“
  2. Určilo sa, že konanie z úradnej moci ministerstva je možné len vtedy, ak existovalo riziko negatívneho vplyvu zahraničnej investície **na bezpečnosť alebo verejný poriadok už v čase uskutočnenia zahraničnej investície.**
  3. **Skrátila sa lehota, v ktorej je dané oprávnenie ministerstva preveriť investíciu z úradnej moci-** z 3 rokov od uskutočnenia zahraničnej investície na 2 roky.
  4. Výška navrhovaných **sankcií sa znížila na jednu pätinu.**
- **Do návrhu nebol zapracovaný kompenzačný mechanizmus zo strany štátu v prípade zákazu zahraničnej investície.** MH SR nemá ambíciu do návrhu zapracovať tento inštitút a zásadne s ním nesúhlasilo na opakovanom rozporovom konaní.

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah návrhu zákona

- **Primárnym dôvodom** prijatia nového zákona je podľa predkladateľa materiálu je:
  - zavedenie mechanizmu preverovania zahraničných investícií v SR z dôvodu ochrany bezpečnosti a verejného poriadku Slovenskej republiky/Európskej únie,
  - úprava niektorých aspektov spolupráce SR s ostatnými členskými štátmi EÚ a s Európskou komisiou na základe nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie. Stručný popis navrhovaných zmien:
- **Zahraničnou investíciou** je investícia, ktorá je plánovaná alebo uskutočnená zahraničným investorom v akejkoľvek forme a ak zahraničnému investorovi umožní priamo alebo nepriamo (§ 2 ods. 1):
  - nadobudnúť cieľový subjekt alebo časť cieľového subjektu,

- vykonávať účinnú účasť v cieľovom subjekte; účinná účasť je podiel predstavujúci najmenej 10 % na základnom imaní alebo hlasovacích právach cieľového subjektu, ak ide o kritickú zahraničnú investíciu alebo 25 %, ak ide o zahraničnú investíciu, ktorá nie je kritickou zahraničnou investíciou,
- vykonávať kontrolný podiel v cieľovom subjekte,;
- nadobudnúť vlastnícke právo alebo iné právo k podstatnej časti aktív cieľového subjektu a zároveň ide o kritickú zahraničnú investíciu.
- **Zahraničným investorom** je každý, kto uskutočnil zahraničnú investíciu alebo má v úmysle takúto investíciu uskutočniť a nie je občanom alebo nemá sídlo v SR ani v inom členskom štáte EÚ. Za zahraničného investora sa považuje aj právne usporiadanie majetku s cudzím prvkom, na ktorého účet bola zahraničná investícia uskutočnená alebo je plánovaná.
- **Zahraničný investor má možnosť, nie povinnosť, požiadať MH SR o preverenie zahraničnej investície, ak nie je kritická.** Pri tzv. kritických zahraničných investíciách (t. j. investície v určitých kritických sektoroch, napr. vojenská technológia, kritická infraštruktúra, subjekty hospodárskej mobilizácie, a i.) **však platia prísnejšie pravidlá zahraničný investor musí vždy podať žiadosť o preverenie.**
- **Pôsobnosť orgánov pri preverovaní zahraničných investícií:**
  - **Vláda SR** – vyjadruje sa k stanovisku MH SR, podľa ktorého zahraničná investícia ohrozuje alebo narúša bezpečnosť alebo verejný poriadok SR/EÚ. Ak vláda formou uznesenia odoprie súhlas so stanoviskom MH SR, podľa ktorého zahraničná investícia má negatívny vplyv, má sa za to, že zahraničná investícia nemá negatívny vplyv. Ak vláda súhlasí so stanoviskom MH SR, rovnako o tom vydá uznesenie.
  - **MH SR** – je ÚOŠS pre preverovanie zahraničných investícií a vykonáva činnosti na úseku preverovania zahraničných investícií podľa návrhu zákona napr. rozhodovanie o povolení/nepovolení zahraničných investícií.
  - **Konzultujúce orgány** – spolupracujú s MH SR pri preverovaní zahraničných investícií – ministerstvá, Policajný zbor, spravodajské služby.
- **Konanie o zahraničnej investícii:**
  - **Účastníkom konania je zahraničný investor**, pričom cieľový subjekt má postavenie zúčastnenej osoby (t. j. podnikateľ alebo iný subjekt práva na území SR, ktorého sa zahraničná investícia týka/je určená/smeruje).
  - **Zahraničná investícia sa preveruje z dôvodu ochrany bezpečnosti a verejného poriadku SR.** Pri preverovaní priamych zahraničných investícií sa prihliada aj na bezpečnosť a verejný poriadok v EÚ.
  -

➤ Štádium: ŽIADOSŤ

- Preverovanie zahraničných investícií **MH SR vykonáva na žiadosť alebo z úradnej moci. MH SR môže začať preverovanie zahraničnej investície z úradnej moci najneskôr do 2 rokov odo dňa jej uskutočnenia**, ak riziko negatívneho vplyvu zahraničnej investície existovalo už v čase jej uskutočnenia,
- **MH SR ani pri jednom z prípadov nezodpovedá zahraničnému investorovi za škodu**, ktorá vznikne ak investor uskutočnil investíciu pred tým, ako bolo vydané rozhodnutie vo veci podľa tohto zákona.

➤ Štádium: PREDBEŽNÉ PREVEROVANIE ZAHRANIČNEJ INVESTÍCIE

- Predbežné preverovanie „nekritickej zahraničnej investície“ sa vykonáva pri žiadosti o preverenie zahraničnej investície, ktorá nie je považovaná za kritickú a **posudzuje v prvom štádiu riziko negatívneho vplyvu zahraničnej investície.**
- MH SR o podanej žiadosti informuje konzultujúce orgány, ktoré sa k zahraničnej investícii vyjadria formou stanoviska do 30 dní. V tejto lehote poskytne stanovisko k riziku negatívneho vplyvu zahraničnej investície aj MH SR.
- Ak sa zistí riziko negatívneho vplyvu, MH SR oznámi začatie ďalšieho štádia, t.j. preverovanie zahraničnej investície.
- Ak sa negatívny vplyv nezistí, MH SR o tom bezodkladne zašle potvrdenie zahraničnému investorovi. Ak MH SR neodošle zahraničnému investorovi oznámenie o začatí preverovania zahraničnej investície do 45 dní od začatia konania, má sa za to, že riziko negatívneho vplyvu nebolo identifikované.

➤ Štádium: PREVEROVANIE ZAHRANIČNEJ INVESTÍCIE

- **Začína sa zaslaním oznámenia o začatí preverovania** zahraničnému investorovi a cieľovému subjektu.
- V rámci preverovania MH SR uskutočňuje konzultácie s osobami/orgánmi definovanými v návrhu zákona. Konzultujúce subjekty majú 40 dní od oznámenia o začatí konania na poskytnutie svojho stanoviska k vplyvu zahraničnej investície na bezpečnosť a verejný poriadok SR.
- **Výsledkom konzultácií je stanovisko MH SR o tom, že:**
  - a) zahraničná investícia **nemá negatívny vplyv** na bezpečnosť a verejný záujem SR/EÚ, alebo
  - b) zahraničná investícia **má negatívny vplyv**, ale tento negatívny vplyv je možné odstrániť určitými opatreniami, MH SR tu **navrhne tzv. mitigačné opatrenia** a povinnosti investora, ktorými sa zabezpečí ich plnenie, alebo –
  - c) zahraničná investícia má negatívny vplyv na bezpečnosť a verejný záujem SR/EÚ a zakazuje sa.

➤ Štádium: ROZHODNUTIE

- Na základe stanoviska vydá MH SR:
  - a) **Rozhodnutie o povolení zahraničnej investície,**
  - b) **Rozhodnutie o podmiennečnom povolení zahraničnej investície, alebo**
  - c) **Rozhodnutie o zákaze zahraničnej investície** - je exekučným titulom – vydá ho MH SR do 10 dní od vydania uznesenia vlády, ktorým vláda odsúhlasí stanovisko MH SR, že zahraničná investícia má negatívny vplyv a má byť zakázaná.
- Ak MH SR nevydá rozhodnutie o povolení/podmiennečnom povolení alebo nepredloží vláde stanovisko do 130 dní od začatia preverovania zahraničnej investície, má sa za to, že zahraničná investícia nemá negatívny vplyv.
- **Proti rozhodnutiam MH SR nie je prípustný rozklad**, rozhodnutie sa stáva právoplatným a vykonateľným dňom jeho doručenia zahraničnému investorovi. **Rozhodnutie je preskúmateľné súdom. Zahraničný investor môže podať správnu žalobu na Najvyšší súd SR – do 30 dní od jeho doručenia.**
- Ak sa rozhodnutie o zákaze investície, alebo o podmiennečnom zákaze investície nevykoná dobrovoľne, jeho výkon uskutoční exekútor.

➤ SANKCIE

- Návrh zákona ustanovuje rôzne výšky pokút za správne delikty resp. priestupky zahraničných investorov a cieľových subjektov.
- Pokuta za nedoručenie správy o uskutočnení zahraničnej investície, nepresiahne hodnotu zahraničnej investície alebo hodnotu rovnajúcu sa 1 % celkového čistého obratu dosiahnutého zahraničným investorom na úrovni skupiny za posledné ukončené účtovné obdobie, podľa toho, ktorá hodnota je vyššia. Ak uvedené nie je možné zistiť, tak MH SR uloží pokutu najviac vo výške 100 000 eur.
- **Ak by zahraničný investor uskutočnil kritickú zahraničnú investíciu v rozpore so zákonom**, hrozí mu pokuta maximálne do výšky zahraničnej investície alebo 2 % celkového čistého obratu. Ak ju nie je možné určiť MH SR uloží pokutu najviac vo výške 1 000 000 eur.
- **Navrhovaný dátum účinnosti zákona: 1. januára 2023**